[redacted]

*І чужому научайтесь,
Й свого не цурайтесь...*
Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N.J. 07303
Телефони: (201) 434-0237
(201) 434-0807
з Ню Йорку (212) 227-4125
УНСоюзу: (201) 451-2200
з Ню Йорку (212) 227-5250
(212) 227-5251

РІК LXXXI. Ч. 64. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК ЧЕТВЕР, 4-го КВІТНЯ 1974 ЦЕНТІВ 20 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK THURSDAY, APRIL 4, 1974 No. 64. VOL. LXXXI.

В Асторії відбулися етногенетичні бадання українців

Асторія, Н. Й. — У неділю, 24-го березня, тут в парафіяльній залі української католицької церкви Чесного Хреста українські лікарі брали прібки крови від близько 125 українських мешканців цієї частини міста Ню Йорку, продовжуючи там широкозапляновані етногенетичні бадання українців у ЗСА. Метою цих бадань є виявити генетичну особливість українців. „В антропології, раси визначуються не тільки за зовнішніми характеристиками, але також за групами крови" — сказав д-р Мирослав Драган, ініціятор цього проєкту. Д-р Драган, молодий гематолог із Гренич, Коннектикат, повідомив, що 25 років тому один канадський лікар встановив, що українці Канади мають пропорційно більше крови специфічного типу, ніж члени інших етнічних груп. Д-р Драган відмовився назвати цю групу крови, бо коли стало б відомо за якою характеристикою пошукується, то дослід втратив би свою об'єктивність. Молодий український гематолог тільки сказав, що досліди, переведені в Канаді, виявили, що 25 відсотків українців мають цю групу крови, тоді як в інших етнічних групах ця характеристика трапляється в 15, або й менше відсотках людей. Він також заявив, що такі етногенетичні бадання заборонені в Совєтському Союзі, бо верховоди в Москві хочуть доказати, що між росіянами, українцями та білорусинами немає жадних генетичних різниць. Але лікарські досліди виказують, що українці таки різняться генетично від своїх слов'янських сусідів, хоча це цілком не означає, що українці є генетично кращі, чи гірші від них. Все, що ці бадання хочуть виявити є: чи справді українці генетично унікальні — сказав д-р Драган.

З д-ром Драганом близько співпрацює проф. Роман Воронка, який викладає математику в Нюарк Коледж оф Ендженірінг. Минулої неділі в Асторії допомагали при відборі прібок крови д-р Роман Алиськевич, д-р Орест Заклинський, д-р Семан Дорощак, мгр. Володимир Слиж і

(Закінчення на стор. 3-ій)

ВИКОНАЛИ СВОЮ ПОВИННІСТЬ, ПРИДБАВШИ „ДЕЛЕГАТСЬКУ ДЕСЯТКУ" ЧЛЕНІВ УНСОЮЗУ

Недавно на цьому місці були подані імена і знимки 11 конвенційних делегатів Українського Народного Союзу, які вже в цьому році, в межах чотиромісячної конвенційної кампанії придбали десять або більше нових членів, виповнивши, в цей спосіб свою традиційну повинність: „делегатську десятку". Були це пані Квітка Стецюк з Джерзі Ситі і пані Марія Юзик з Оттави та Іван Одежинський з Філядельфії, Михайло Кігічак з Клівленду, Роман Татарський з Детройту, д-р Олександер Саноцький з Бруклина, Іван Пригода з Озон Парку, Михайло Гутцайлюк з Аллентавну, Микола Хоманчук з Асторії, Василь Кобіто з Ром і Ярослав Леськів з Нюарку. В останніх днях прибуло до їх почесного „клюбу" майже вдвоє більше, разом 19, так що із тут названими є рівно 30 делегатів, які вже виконали свій обов'язок делегата на недалеку 28-му Конвенцію УНСоюзу, вона відбуваметься в ювілейний рік 80-ліття УНСоюзу. Поміж новими делегатами знаходяться аж шість жінок, які розпочинають і закінчують цю нову почесну таблицю делегатів.

Немає сумніву, що коли за цим прикладом підуть усі інші, мета теперішньої конвенційної кампанії: 90,000 членів УНС буде досягнена.

ДЕЛЕГАТИ, ЯКІ ЗДОБУЛИ „ДЕЛЕГАТСЬКУ ДЕСЯТКУ"

Олена Олек — 20 членів; Р. Колодій — 20 членів; Г. Корб'як — 14 членів; О. Дольницька — 18 чл.

В. Рефт — 13 членів; Текля Мороз — 12 членів; П. Шевчук — 11 членів; Д-р В. Палідвор — 11 чл.

Р. Припхан — 11 членів; Л. Вовк — 11 членів; Марія Юров — 10 членів; В. Романишин — 10 чл.

Ф. Петрик — 10 членів; М. Малнівський — 10 чл.; Віра Баніт — 10 членів

Бракує знимок Д. Пиша (15 членів), В. Варшона (12 членів), Д. Оріховської (12 членів) і О. Бережницького (12 членів).

СЕНАТОР КЕННЕДІ І КОНГРЕСМЕН МІЛЛС ПРЕДСТАВИЛИ ПЛЯН ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЗДОРОВ'Я

Вашингтон. — У вівторок, 2-го квітня, сенатор Едвард Кеннеді та конгресмен Вілбур Міллс, обидва демократи, внесли пропозицію на встановлення крайової програми забезпечення здоров'я. Цей крок важливий тим, що їхня пропозиція не дуже різниться від програми забезпечення здоров'я, запропонованої недавно президентом Ніксоном. Таким чином, покращали вигляди, що крайова система забезпечення здоров'я таки буде встановлена в ЗСА, бо досі сенатор Кеннеді підтримував законопроєкт, з яким не погоджувався Білий Дім. Крім того, новий компромісовий законопроєкт Кеннеді та Міллса правдоподібно задовольнить як ліберальних, так і консервативних законодавців в обох Палатах Конгресу. Обидва проєкти, тобто Президента і Кеннеді, мають на меті запевнити, щоб американські родини не платили астрономічних сум за лікарську та шпитальну опіку. Різняться ті проєкти в тому, що плян президента Ніксона запевнив би, що жадна американська сім'я не платила б більше ніж 1,500 долярів річно за цю опіку, а плян Кеннеді - Міллса має на меті встановити 1,000 долярів, як верхню межу на ці видатки. Це значить, що лікарські та шпитальні видатки родини понад 1-000 були б покриті цим забезпеченевим пляном. Законопроєкт, внесений сенатором Кеннеді та конгресменом Міллсом, пропонує, щоб усі американці брали участь в цій системі забезпечення здоров'я, а плян Президента був би на добровільній базі. Відносно вкладок, то обидва законопроєкти пропонують, щоб три четверті були плачені працедавцем, а одна четверта працівником. Плян Кеннеді - Міллса передбачає дещо нижчі вкладки від менш заможних родин, ніж плян президента Ніксона, але великої різниці не має. Також запомоги були б майже однакові. Існують різниці відносно управління цією крайовою системою забезпечення здоров'я, але ці розбіжності можна буде полагодити. Про це натякнув Каспер Вайнберґер, секретар здоров'я, освіти та суспільної опіки, який сказав що законопроєкт Кеннеді - Міллса є „заохочуючим кроком вперед", хоча заявив, що не погоджується з деякими пропозиціями цього проєкту

Банки мусять здавати звіти про вклади клієнтів

Вашингтон. — У понеділок, 1-го квітня, Найвищий Суд ЗСА підтримав конституційність контроверсійного закону, який вимагає, щоб банки мали дуже точні виказн про всі вклади та відтягнення своїх клієнтів, а також, щоб здавали секретареві скарбу звіти про деякі крайові та міжнародні фінансові трансакції цих клієнтів. Голосуючи 6 проти 3-ох, судді підтримали твердження тих законодавців і громадян, які вважають, що Уряд мусить мати ці інформації, щоб переловити тих людей, які не платять належних податків, а також злочинців, які нелеґальним способом заробляють великі суми грошей. Крім того, прихильники цього закону твердять, що Уряд має право знати про „таємні конта" за кордоном, наприклад, в швайцарських банках. Натомість противники закону вважають, що звітування про приватні фінансові справи є „порушенням приватности" і тому є неконституційним. З цією опінією погодилися тільки 3 члени Найвищого Суду.

Плянета Меркурій не має свого Місяця

Пасадена, Каліфорнія. — У понеділок, 1-го квітня, телескопічні фотоапарати на американському космічному кораблі „Марінер 10" виявили, що плянета Меркурій таки не має свого Місяця. Те, що припускали за Місяць, є тільки радіяцією від далеко-відаленої зірки. Це повідомлення космічних науковців було подане тільки день після того, як апарати на космічному кораблі „Марінер 10" „виявили", що довкруги Меркурія нібито кружляє „невідомий об'єкт", якого взяли за досі невідкритий Місяць цієї плянети. Тепер телескопічні фотоапарати підтвердили попередні твердження астрономів, що Меркурій не має свого Місяця. Космічний корабель „Марінер 10", запущений в космос без залоги кілька місяців тому, тепер є в орбіті довкруги Сонця та пролітатиме попри Меркурія в кінці вересня ц. р. і повинен тоді передати додаткові інформації про цю плянету.

Курс писання писанок в американському коледжі

Геркімерський Коледж, поблизу Ютики в нюйорському стейті, дає курс писання українських писанок. Директором вечірніх курсів Роберт Р. Рандал повідомив, що зацікавлення цим курсом, після його оголошення, було таке велике, що дотепер вже зареєструвалося тридцять студентів і в короткі коледж вже задумує припинити реєстрацію.

Спочатку було запляновано створити тільки одну клясу писання писанок, але тому, що зголосилось на курс більше число зацікавлених як було передбачено, тому цю клясу поділено на два відділи. Перша група починає навчання у вівторок, 26-го березня ц. р., між 7-ою а 9-ою годинами вечора, а друга, у вівторок, 2-го квітня ц. р. у цих самих годинах.

Курс поділятиметься на чотири частини: історія українських писанок, символіка, українські леґенди пов'язані із писанками, і практичне писання писанок. При навчанні вживатиметься зорово-слухової методи.

Курс провадитиме проф. Ярослав Ликтей із допомогою його доні Катрусі.

ПРЕМ'ЄРА „СЛОВ'ЯНСЬКОГО" КОНЦЕРТУ

Едмонтон. — „Слов'янський" Концерт для фортепіяна й оркестри Бориса Лятошинського, одного з передових сучасних українських композиторів (померлого в Києві 1968 р.), поруч фортепіянового концерту Лева Ревуцького найважливіший твір цього роду в українській музичній літературі, уперше виконано у вільному світі в Едмонтоні, Канада, 26-го березня ц. р., у Концерті сучасної української симфонічної музики. Виконавцями „Слов'янського" Концерту Лятошинського був славнозвісний піяніст Роман Рудницький і едмонтонська симфонічна оркестра під керівництвом свого постійного диригента, франпуза П'єр Гетю.

ПОМЕР ПРЕЗИДЕНТ ФРАНЦІЇ ЖОРЖ ПОМПІДУ

Париж. — Жорж Помпіду, 18-тий президент модерної Французької Республіки помер 2 квітня на 62 році життя після понад однорічної недуги, яку він сам і його найближчі співробітники ввесь час зберігали у повній таємниці. Майже до останнього часу Жорж Помпіду сповняв свої функції, але небавом після його зустрічі в СССР з Л. Брежнєвим, стан його здоров'я погіршився був в такій мірі, що він залишався дома і не приїздив до праці.

Жорж Помпіду став президентом Франції після ген. Де Голя, як другий президент П'ятої французької Республіки, здобувши перемогу у виборах 15 червня 1969 року. Каденція Помпіду кінчалася в 1976 році. У зв'язку з цим, що французька конституція не знає позиції віцепрезидента, функції президента Франції зі смертю Помпіду почав виконувати автоматично президент французького сенату Ален Погер, який не є членом Голістської партії. Вибори нового президента мають відбутися в часі між 20 до 35 днів. Покищо нічого не відомо, хто буде кандидатом, тим більше, що Жорж Помпіду до останніх днів свого життя відмовлявся від дискусії на тему свого можливого наслідника.

Немає сумніву, що смерть президента Жоржа Помпіду позначиться на дальшій політиці Франції. Сам Помпіду був, як відомо, речником французького великодержавництва і відповідно до цього спрямував французьку зовнішню політику. Це позначилося в першу чергу на взаєминах між Францією і ЗСА і заважило на зміні в американській політиці щодо Західньої Европи, яка під натиском Франції вибрала „незалежний" від ЗСА шлях.

Москва задумує експортувати свої автомобілі до ЗСА

Вашингтон. — З достовірних джерел повідомляють, що Совєтський Союз наміреинй вже осінню 1975 р. експортувати деякі моделі своїх авт до ЗСА. Цією вісткою, очевидно, стурбовані автові робітники, головно ті, які надіялись, що у зв'язку зі зняттям ембарґа на довіз нафти з арабських країн, повернуться знву до праці. Таких робітників під теперішню пору є понад 100,000, а їхнє безробіття частинно спричинене закордонними автовими компаніями, які подвоїли довіз до ЗСА малих авт в останніх двох роках.

Використовуючи ситуацію відпруження і „взаємовигідного співробітництва" між ЗСА і СССР, головно у торговельному відношенні, Москва плянує запропонувати американцям свої моделі авт, які для американського способу їзди і доріг не будуть практичними, а можнавіть небезпечними. Дивний при тому факт, пише у своєму конґресовому листку конґресмен Джон Р. Рарік, що в обличчі страшного безробіття серед автових робітників, яке становить більше як 10,6% і з кожним днем побільшується, уряд ЗСА інвестує мільйони долярів в технологічні варстати Совєтського Союзу, в тому також у фабрики авт. Все це робиться в ім'я детанту, що його уряд у Вашингтоні намагається за всяку ціну вдержати.

Совєтський уряд передав Китаєві протестну ноту

Москва. — Агентство ТАСС поінформувало про те, що 28 березня міністерство закордонних справ СССР вручило китайському послові в Москві Лю Сінь-цюаню протестну ноту у зв'язку з вимушеною посадкою совєтського прикордонного гелікоптера на китайській території. У ноті совєтський уряд протестує проти того, що китайці, не зважаючи на двократне совєтське звернення і вияснення з 15 і 23 березня, досі не повернули гелікоптера і залогу з трьох осіб. Згідно з заявою совєтського міністерства, на гелікоптері не було „будь-якої апаратури для ведення розвідки", що совєтам закидають китайці. У ноті м.ін. стверджується, що „міністерство закордонних справ СССР категорично відхиляє твердження про навмисну засилку вертольота в межі Китаю і підтверджує, що 14 березня ц.р. совєтський вертоліт но. 24 з трьома членами екіпажу на борту, вилетівши в район на південь від Белеші (Алтайський край) за тяжкохворим військовослужбовцем для термінової доставки його в лікарню, потрапив у тяжкі метеорологічні умови, втратив орієнтування і, витративши запас пального, зробив вимушену посадку поблизу кордону на території КНР, про що екіпаж доновів по радіо в свій аеропорт". У своїй найновішій ноті совєтське міністерство поновно вимагає звороту гелікоптера з залогою, підкреслюючи, що того роду поведінка китайців має на меті „нагнітання ворожої СССР атмосфери в країні і дальшого загострення совєтсько-китайських відносин".

Україна має дати мільярд пудів зерна в 1974 році

Київ. — Українські совєтські газети інформують про початок сівби у південних областях України, закликаючи водночас колгоспне селянство докласти всіх зусиль, щоб здійснити визначений Москвою плян збору зерна. Цьогорічна сівба почалася під гаслом „За український мільярд — 74". Вістки з південних областей, однак, не надто втішні, бо з уваги на безсніжну зиму значна частина озимих посівів вимерзла. Щоб рятувати ситуацію і виконати плян, в пляні є збільшити посіви ярих культур.

Літаки „Аерофлоту" приземлюватимуться також у Вашингтоні

Вашингтон. — Рада цивільної аеронавтики в понеділок, 1-го квітня, повідомила, що від тепер літаки совєтської повітряної лінії „Аерофлот" могутимуть приземлюватися також у Вашингтоні, Д. К. Досі ці совєтські літаки могли летіти тільки до Ню Йорку. Але Рада цивільної аеронавтики заявила, що коли такий пасажирський літак приземлиться на нюйорському летовищі, то після цього не зможе летіти до Вашингтону, а тільки повертатися до Совєтського Союзу. Це саме відноситься до совєтських пасажирських літаків, які приземляться на вашингтонському летовищі.

СФУЖО СТАВИТЬ ДО РОЗПОРЯДЖЕННЯ СВІЙ „ФОНД П'ЯТСОТ" НА РЯТУНОК УВ'ЯЗНЕНИХ В СССР УКРАЇНОК

Філядельфія (СФУЖО) — Цього року минає 20-ліття повстання в'язнів у таборі Кінгір, що закінчилось жахливою масакрою 500 жінок - в'язнів. Коли вістка про те дійшла до вільного світу — Світова Організація Українських Жіночих Організацій (СФУЖО) кинула клич встановлення Фонду П'ятсот, що послужив би в майбутньому для допомоги в'язням. Цей Фонд П'ятсот дбайливо збирали і складали організації СФУЖО. Встановлений при СФУЖО, він чекав слушної нагоди, щоб послужити тим, що цього найбільше потребують.

Недавно тому досягнув вільний світ лист від трьох жінок із концтабору в Мордовії. Зворушливими словами звертаються вони до Об'єднаних Націй, найвищої міжнародної установи, з домаганням — переглянути їх засуд, перевірити обвинувачення. Ці три жінки засуджені за те, що писали листи в обороні своїх друзів чи чоловіків і вимагали полегш у тюремному режимі. Лист цей підписали — Ірина Стасів - Калинець, Ніна Строката - Караванська, Стефанія Шабатура. Їх голос дійшов до нас із глибини лісів Мордовії, завдяки щасливому збігові обставин. Але, крім них там караються ще й інші жінки - в'язні. Їх теж відірвали від родин, від професійної праці через їх сміливу поставу до репресій большевицького режиму.

Завдяки мікробіологам західнього світу, розпочались заходи за переглядом справи Ніни Строкатої - Караванської. Гуртки Міжнар. Амнестії в Німеччині і Швеції розпочали свої старання за перегляд справи Ірини Стасів - Калинець, яка перейшла операцію в тюрмі. Завданням українських мистців повинно стати — порушити сумління світу в користь мисткині - килимарки Стефанії Шабатури.

Українське жіноцтво, об'єднане у Світовій Федерації Українських Жіночих Організацій, шукає тепер різних доріг, щоб допомогти тим жертвам тюремного режиму. При допомозі петицій і меморіялів звертається в тій справі до міжнародних гуманітарних установ — Комісії Прав Людини в ОН, Міжнародної Ліги Прав Людини і до Міжнар. Червоного Хреста. І якщо виникне нагода безпосередньої допомоги, тоді Управа СФУЖО поставить до Диспозиції Фонд П'ятсот для допомоги, лікування і транспортації жінок - в'язнів.

Західній світ пізнав із книжки А. Солженіцина „Архіпелаг ГУЛаг", який безпощадний тюремний режим, як нищить самопочуття і здоров'я людини. Тому всі знаємо, що життя тих невинних жертв совєтського терору є загрожене через брак відповідних умов життя і лікування. Тому не сміємо дати приспати сумління світу і всіми засобами добиватись справедливости для тих нещасних жінок.

Солженіцин, Мороз, Кардинал Й. Мінсенті та Даляй-Ляма одержать „Грамоти Волі" на конференції ВАКЛ

Ню Йорк, Н. Й. (УККА). — Рішенням Екзекутиви Світової Анти - Комуністичної Ліґи (ВАКЛ) та Американської Ради для Світового Миру, назначено Валентина Мороза, як кандидата на одержання „Грамоти Волі" на 7-ій річній конференції ВАКЛ, що відбудеться в днях 8-11 квітня ц. р. в готелі Статлер - Гілтон у Вашингтоні, Д. К. Нагороди В. Морозові, Олександрові Солженіцину, Даляй - Ламі (Тибет) та мадярському кардиналові Йосифові Міндсентові призначено за їх визначні заслуги у боротьбі за волю. Про рішення надати „Грамоту Волі" Валентинові Морозові повідомив Екзекутиву УККА генеральний секретар Американської Ради для Світового Миру Лі Едвардс, який теж заявив, що обі організації назначили д-ра Володимира Душника, редактора „Українського Квартальника" та члена Ради Директорів Американської Ради для відібрання нагороди в імені Валентина Мороза.

Нагороду В. Морозові надано на пропозицію президента УККА проф. Лева Е. Добрянського. В імені відсутніх кандидатів їх нагороди відберуть: Ісаак Дон Левін, визначний американський автор, для Солженіцина; брат Даляй - Лями відбере нагороду в імені свого брата, який перебуває в Індії, та Елеанора Шляфлі, екзекутивна секретарка Фундації ім. Міндсентого в Ст. Люїс, Мо., що відбере нагороду в імені мадярського кардинала. Надання нагрод відбудеться в середу, 10-го квітня, під час бенкету в готелі „Статлер - Гілтон" у Вашингтоні.

Д-р Михайло Снігурович переобраний на голову УККА, Відділ Ню Гейвен

Д-р Михайло Снігурович

Ню Гейвен, (М.Я.) — В суботу, 30 березня видбулися тут в приміщенні Українського Народного Дому Загальні Збори місцевого Відділу Українського Конґресового Комітету Америки. Зборами проводила президія: мґр. Богдан Данко — предсідник і Гнат Андрусишин — секретар. По вислуханні звітів голови і членів уступаючої управи, Збори уділили абсолюторію і вибрали одноголосно нову управу, в більшості переобираючи дотеперішніх членів. Склад нової управи: д-р Михайло Снігурович — голова, проф. Іван Телюк — заст. голови, д-р Ярослав Туркало — заст. голови, Гнат Андрусишин — секретар, сотник Іван Стратичук — касир і реф. УНФ., Степан Даців — імпресовий референт, пані Софія Данко, Валентин Катречко і Степан Посполита — члени управи. Контрольна комісія: дир. Микола Кошак, Михайло Пушкар і Василь Гачкевич. Товариський Суд: мґр. Олег Микетей, Степан Садівський і Григорій Гіна.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian Newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Ass'n, Inc., 30 Montgomery St., Jersey City, N.J. 07303.

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.

Передплата: на рік — $24.00, на пів року — $12.50, на 3 місяці — $6.50. Для членів УНСоюзу 65 ¢ міс. За кожну зміну адреси — 25 ¢. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Мала, багатомовна справа

Тільки деякі з американських газет, між ними і „Ню Йорк Таймс" з 2-го квітня, подали на дальших сторінках цілком незамітну вістку: Совєтський Союз намагається дістати від уряду Австралії дозвіл на встановлення в тій країні наукової станиці для слідкування за совєтськими штучними сателітами. Станиця мала б бути — сказано в совєтській пропозиції — під спільною совєтсько-австралійською контролею і наглядом. Австралійський уряд поінформував про це американського амбасадора і той, очевидно в порозумінні з Вашингтоном, висловив рішуче застереження проти такого влаштування, мотивуючи це тим, що така станиця, слідкуючи за штучними сателітами, могла б рівночасно перехоплювати і записувати таємні пересилання американських баз в Австралії, включно з тією, яка має зв'язок із озброєними атомовими ракетами американськими підводними човнами.

Не треба знати всі подробиці, як і не треба великої фантазії, щоб уявити собі все те, що криється, чи може критися за такою вісткою. Совєти бо розпоряджають величезною територією із величезним „неізсходимим" обширом, на якому з повним успіхом можуть влаштувати собі стільки „наукових" дослідних станцій, скільки їм потрібно, щоб всеціло охопити ними рухи їхніх штучних сателітів. Отже справжні шпигунські цілі совєтської пропозиції австралійському урядові наявні. І це тільки потверджує впевненість, що і за всіми іншими совєтськими не тільки „станицями", але і всілякими місіями, делеґаціями, контактами, обмінами тощо криється одна головна мета: здобутими інформаціями з одного боку, а всілякими підривними діями з другого, запевнити собі перевагу в тому „останньому і рішальному бою" на завоювання світу, що є головною метою теперішніх червоних ватажків, як і їх попередників.

Страх перед публічною опінією

Безупинні переслідування й рафіновані знущання, що їх зазнають від московського комуністичного режиму управителі, священики і ченці стародавньої української Почаївської Лаври і взагалі вірні, для яких Лавра залишалася не тільки церквою, прибіжищем і місцем молитов та душевного відпруження, але була також національною святинею, загально відомі. Вістку про нищення Почаївського Манастиря подала недавно також відома на Заході пресова аґенція Ройтера. У звідомленні подавалось, що, обороняючи важке становище і нищення забудувань Почаївської Лаври, ченці на чолі з архимандритом Самуїлом зуміли передати свій протест Організації Об'єднаних Націй, відкликаючись до західнього культурного світу, щоб він став на оборону топтаних святощів українського народу, що їх допускається уряд СССР.

Тому, що справа почала ставати неприємною для Москви і про неї, за висловом совєтської преси, „забагато заговорили", совєтська пропаґандивна машина вирішила „припинити мовчанку", боячись, очевидно, прилюдної опінії Заходу. На сторінках совєтської преси нагло появилось „вияснення" справи Почаївської Лаври, очевидно на совєтський лад. Кореспондент „Радянської України" зголосився в тій справі до Митрополита Філярета і запитав: „Чи маєте Ви відомості, які підтвердили б повідомлення аґенства Ройтера про переслідування віруючих на території України?" Митрополит, очевидно, відповів: „Кореспондент московського бюра Ройтера вводить в оману світову громадську думку. Ніякого протесту ніхто нікому не писав, а т. зв. лист Архімандріта Самуїла — це неіснуючий документ, якого сфабриковано для того, щоб посіяти в свідомості світової громадської думки зерна недовір'я до нашої Вітчизни". Філярет заперечує також будь-які зміни в самій Почаївській Лаврі, хоч признається, що на території манастиря є так звані „богоугодні заклади" — лікарні, які, однак, не порушують монастирського життя. Митрополит Філярет закінчує свою розмову з кореспондентом вимовними словами: „Випад аґенства „Ройтера" грає на руку лише супротивникам дружніх відносин між народами і державами".

Справу розголошеного вже нищення Почаївської Лаври треба ще більше розголосити серед християнських і культурних народів Заходу та докласти максимальних зусиль, щоб документально доказати большевицьку брехню — брехню не тільки КҐБівських пропаґандистів, але також Москвою наставлених „екзархів" і їхніх слуг. Вони все ж таки бояться публічної опінії і рахуються з нею.

Я. Гайвас

ОДИНИЦЯ І НАРІД

Що ще нового можна сказати на цю тему? З якої нової точки зору підійти до тієї проблеми? Чи і що нового заіснувало взагалі, а в нашому суспільстві зокрема, щоб саме тепер повертатися до тієї вічної проблеми?

На всі ці питання приходиться відповісти потакуючи. Бо в суспільному житті, яке постійно йде вперед, міняється й розвивається, ніяка відповідь на життьові питання і ніякий погляд на них не можуть бути завжди ті самі, остаточні. З усього, що було сказане, якась частина залишається, але до неї приходить щось нове, що відповідає потребам саме даного часу. Суспільне життя постійно підноситься, з очевидним узглядненням перебоїв і заломань та відступів, на вищий щабель, і з того позему треба відповідати на його запити. Ледве чи може бути якийнебудь сумнів, що поставлена в наголовку проблема належить до його найбільше фундаментальних, на яких стоїть і від розв'язки яких залежить дуже багато.

В нашому житті останнім часом заіснували події, які поставили рубом наші погляди в цій справі. Західні суспільства, серед яких доводиться жити й працювати великій частині українського народу, переходять через добу глибоких ферментів і переоцінок, на які ми не можемо замикати очей, ані від яких нема для нас сепарації. Ми всі, а головно наше молоде покоління, є охоплені гією атмосферою і тими здвигами, яких поодинокі об'яви нам не раз можуть не подобатися, але які всеодно рухають суспільства вперед. Поза залізною заслоною, а в Україні з особливою чіткістю, загострилася боротьба націй і суспільств з владою, побудованою на диктатурі й виключності однієї партії. І в одному і другому випадках місце одиниці, її роля, функції, обов'язки набирають особливого значення. Все бо врешті - решт впливає з того, якою є людина даної доби і даного національного колективу, які її прагнення і погляди, які її духові цінності і яку моральну силу вона представляє собою. Бо ж від того залежить, як на неї дивитися і що вона в життю осягнути може.

Наша доба принесла дуже багато нового в оцінці одиниці і її відношення до суспільства і до свого національного колективу. Сьогодні мабуть більше, як колинебудь перед тим, права і вольності одиниці поширені й видвигнені на вищий позем. Вже навіть у Совєтському Союзі ніхто не важиться говорити про „ґвинтик"-людину, що має бути тільки ґвинтиком у тоталітарній машині, — хоч уряд і партія намагаються зіпхнути людину саме до такого стану. Але ж цілий світ пішов у протилежному напрямі і пішов так далеко, що комуністичній доктрині і большевицькій практиці приходиться дугою перегинати хребет і зливами перекручень і побрехеньок прикривати незавидну дійсність. Власне це є причиною тих усіх пустопорожніх, але дуже галасливих деклямацій з-поза залізної заслони про „достоїнство людини" і тим подібне.

Скрайньою протилежністю до комуністичного „ґвинтика" є ті погляди у вільному світі, які бачать людину відірваною від свого оточення, від більшого, повнішого світу, від його творчости, радости й турбот, але затоплену в свої тільки справи, обмежену до розв'язування проблем своєї еґзистенції, які для неї вищі всього іншого, або й єдині.

Серед нас немає визнавців теорії „ґвинтика", коли не враховувати московських вислужників. Зате не бракує в нас визнавців тієї другої скрайности. Хоча вони не виступають у такій яскравій формі, але з багатьох боків, від багатьох осіб ви можете почути: яке мені діло до громадського? Яке діло громади до мене? Яким правом громада, нарід можуть щось від мене вимагати? Власне на почві таких поглядів і такої життьової постави виростають теж погляди, з якими зустрічаємося в часах важких проб, які звучать: як ми можемо вимагати, щоб ця, чи друга одиниця, по цьому чи тому боці залізної заслони посвятила себе для загального добра? Щоб вона терпіла в ім'я народу? В ім'я якоїсь загальної справи?

Наслідки такої постави очевидні. Ми знаходимо виправдання для тих, що заломилися на вибраному ними самими шляху, для тих, що ради страху, або лакімства нещасного скінчили перекінчиками, для тих, що за словами Ліни Костенко були „героями до першої скрути". Коли ми такі постаті зустрічаємо в давній літературі, в нашій історії, то ми відвертаємося від них. Коли ми дивимося на „татарських людей" — вони теж ішли з татарськими ханами, щоб „зберегти себе", — на Кисіля Адама, на Ярему Вишневецького, на Кочубея, то наша погорда до того типу людей направду щира й глибока. Коли ж сьогодні зустрічаються подібні, то „він мусів зберегти себе", „він так багато пережив" і т. п.

Історія наша й чужа вчать нас, що народи з такою поставою ніколи до нічого не доходили. Їхні сусіди і їхні противники та вороги завжди могли собі давати з ними раду й накидати їм свою волю. Таким народам не суджено осягнути своїх цілей і своїх прагнень. Вони ніколи не засядуть серед вільних і рівних, бо стануть жертвою інших, які мають видержливість і твердоту, які неуступчиві в праці й боротьбі, які вимагають від своїх одиниць жертвенности, посвяти й підпорядкування свого особистого, хоч яке воно близьке й тепле, загальному. Горе тому народові, якого провідні одиниці не вміють, не всилі дійти до кінця обраного шляху. Горе тому народові, що не розуміє таких одиниць, не розуміє, що без них він не може йти вгору й розвиватися, що вимагає від них впасти, але не вгнутися.

Сучасна Україна щаслива тим, що там свідомість того живе й росте. Як же багато прикладів цьому бачили і чули ми! А ось останній: через засіки й перешкоди залізної заслони прийшло у вільний світ останнє перед винесенням присуду слово Євгена Сверстюка. „Мені припало рідке щастя спілкуватися і працювати з людьми рідкісно талановитими і шляхетними... Щастя жити високими культурно - громадськими інтересами і нехтувати особистими. Щастя пізнати суворість і вагу великих слів — правда, честь, обов'язок... Честь, що оплачується кров'ю, гідність, що є передумовою життя, істина, до якої йдуть з безстрашністю дослідника — без ґарантії повернутися..."

Це так говорив перед судом молодий творець, людина, перед якою стелилося ціле життя і яка вибрала правду, честь, обов'язок. Вибрала, хоч знала важку, а може й найважчу ціну, яку їй прийдеться заплатити за це.

Це в Україні, а на еміґрації...?

В. Ласовський

ДО НЕЗВИЧАЙНОГО ЮВІЛЕЮ

З цими рядками йде у світ вільних українців в різні країни різних континентів перша вістка про наближення незвичайного ювілею, що його відмічуватиме ціле наше культурне суспільство наприкінці травня цього року. В тих днях Об'єднання Мистців Українців в Америці влаштовує двадцяту образотворчу виставку в Ню Йорку.

З існуючих під цю пору трьох українських образотворчих об'єднань у вільному світі, — Ню Йорк, Торонто і Чикаґо, ОМУА найстарша і найбільше заслужена організація, яка на стінах своєї ґалерії на просторі двадцяти років продемонструвала своїми тільки збірними виставками коло дві тисячі двісті творів, більше сотні мистців з цілої діяспори. Двадцяти збірними виставками продемонстровано широке віяльце різних шкіл, індивідуальних стилів, напрямків, від об'єктивного реалізму до різновидних найсуб'єктивніших виявів в межах абстрактних висловлювань формою і кольором, від оповідного тематизму до його безпредметного заперечення.

Зі стін ґалерії ОМУА випроміньовували на протязі двадцяти років більші і менші творчі індивідуальності свої творчі концепції, свої шукання, свою любов до творчої мови формою і кольором, оплачувану ціною самовідречення у коштовному оплачуванні малярських матеріялів і посвячуванні творчій праці часу, призначеного на відпочинок після заробіткової праці.

І ще випроміньовували з тих стін, не дивлячись на формальну р і з новидність пластичних висловлювань, ті національні своєрідності світовідчування та філософічних концепцій зовнішнього світу.

Чимало прізвищ мистців, нотованих в каталогах ОМУА, нотує міжнародний мистецький світ, починаючи від Архипенка, Грищенка, Андрієнка, Хмелюка і кінчаючи на молодших мистцях, які щорічно бувають учасниками міжнародних виставок, або престижевих виставок у країнах їхніх поселень.

Врешті, нагромадження пластичних творів на двадцятилітньому просторі демонстрованих Об'єднанням мистців, це потенціяльне поповнення тих прогалин в образотворчій культурі, що їх спричинила в тому ж часі духовбивча політика московського окупанта на рідних землях, паралізуванням свобідного творчого вияву українського мистця, аж до його фізичного знищування.

Це про ОМУА, його винятковий ювілей, про наших мистців і їхнє мистецтво. Але мистецтво не є вартістю самою в собі, бо його істотність зумовлює так званий пасивний співтворець - сприймач. Засадничо сприймачем українського мистецтва, що постає в діяспорі, є ціла її наша громадськість. Чи і наскільки ця ціла громадськість споживає творчість наших мистців, це тема до окремого обговорення, з усіма її невтішними висновками. Проте, погодімся з тим, що всі якісні і кількісні нагромадження творчости наших мистців належить цілій нашій громаді і вона в праві говорити про них як свої, як про частку культури нації, якої вона, ця громада, є часткою.

Видається, що незвичайний ювілей ОМУА, його відмічення і в його продовженні закріплення ювілейних достоїнств — публікація альбому сучасного позабатьківщизняного образотворчого мистецтва, належить власне цілій нашій громадськості. Мистці, треба признати, з честю виповнили своє завдання і післанництво, коштом згаданих пожертвувань, склавши цінний капітал духових вартостей, свідчення нашої культури і культурности суспільства, що з його надр ці вартості були вирощені. Наскільки наша громадськість, або та її частина, що територіяльно не надто віддалена від місця осідку ОМУА — нюйоркщина, доцінює вагу і винятковість ювілею, наскільки бодай у незначній частці зрівноважить своєю жертвенністю і увагою те, що дали всім нам і нашій культурі наші мистці, покаже недалеке майбутнє. Ця справа повинна стати темою обговорень в пресі. Наразі, хай буде відомо всій нашій громадськості, що підготова до ювілейних відмічень і сама ювілейна виставка буде проходити під протекторатом Ради для справ культури СКВУ, а в підготові до них беруть активну участь члени її Президії.

Д. В. Чопик

КАНАДСЬКІ УКРАЇНЦІ

Думка видати збірник дослідних праць про вклад українців у життя й розбудову західньої Канади виникла вже коло десятка років тому, коли підготовлялись національні святкування 100-ліття Канадської Домінії. Хоч праця над дослідами розпочалась негайно, видання збірника здійснилось щойно при святкуваннях сотих роковин Наукового Товариства ім. Шевченка. Збірником, таким чином, відзначається і століття Канади, й столітній ювілей української наукової установи НТШ.

Вклад українців у розбудову Канади висвітлюють статті про перших українських поселенців у західніх провінціях. Слід цих поселенців залишився там на довго в численних назвах т а м о ш н і х місцевостей. Д-р Яр Славутич підрахував лише в одній Алберті 120 таких українських назов. Назви ці не тільки зареєстровані, але й документально обґрунтовані поданням дати введення назви в офіційний реєстр і джерелом, де дана назва реєструється. Праця українців у шкільництві західніх провінцій Канади також вимовна. Знаним є факт, що з заробітчанською іміграцією в Канаду не приїздили наші вчителі. Родини наших земляків, однак, росли. Дітей треба було виховувати. У нових місцевостях, отже, українські поселенці почали брати участь у будові шкіл, приміщень для вчителів і при їх оплаті. Дослідник Михайло Хом'як звітує, що перед Першою світовою війною у трьох степових провінціях Канади вже було принаймні 400 шкільних округ з великою частиною українсько - мовних дітей у них. У часах початкового поселення уряди степових територій допомагали національним групам у школенні їхніх дітей, отож там були організовані учительські семінарії, де підготовляли вчителів між іншими і для українських шкільних округ. Такі семінарії існували в той час у Вінніпеґу, Ріджайні, Брендоні й Веґревілі. З них вийшло приблизно 200 українських учителів. Це поважне число на часи ще февдальних відносин, які тоді панували в Галичині, але воно вказує на ще поважніші осяги наших, майже поголовно неписьменних, еміґрантів - піонерів у Канаді. Розмір їхніх осягів повністю можна збагнути лише при порівняльних зіставленнях, коли зважити, що на один повіт у Галичині припадало коло 35 сіл зі шкільними осередками, а в західній Канаді шкільних центрів з частинно українською мовою навчання було 400 — то це громадне число! Воно дорівнювало 12-ом галицьким повітам, або майже цілому львівському воєвідству! Не даром часописи західньоканадських територій почали згодом говорити з острахом про „галицьку інвазію", а західньоканадський „Дейлі Геральд" з Калґарі у редакційній статті за 18 січня 1899 р. остерігав своїх читачів, що „за десять років від сьогодні може якийсь галицький магнат написати листа до ,ЕдмонтонБюлетень' і запропонувати змінити назву Алберти на Рутенію". Справа назви території у цей час була актуальною, бо Алберта стала провінцією щойно в 1905 р. і, дійсно, при добрій організації й багатьох голосах наших земляків цю провінцію можна було б назвати Рутенія. Так, однак, не сталось, хоч десять років після заяви калґарського „Геральд" визначний галицький магнат таки появився в Канаді й відвідав українців у Калґарі. Ним був Митрополит Андрей Шептицький. Він не цікавився назвою нової провінції канадської домінії. Його цікавила справа релігійної опіки над співвизнавцями його Церкви. Для них у 1912 р. він іменував єпископа Будку. Сьогодні маємо вже в Канаді не тільки єпископів, але й митрополитів! Початок цього століття все таки стрінув наших канадських земляків неприємно, бо почалось тоді протидія напливові „австрійських" галичан. Їхніх дітей почали систематично а н г лізувати при допомозі своїх так званих кваліфікованих учителів, заступаючи ними старих українсько - мовних учителів з позатериторіяльних учительських семінарій. Опір наших поселенців проти цього урядового трюку „кваліфікацій" був, зрозуміло, слабий, бо наші люди не знали ще в цей час демократичних порядків Канади. Все таки 20 шкільних округ з-поміж 120 (в одній тільки Алберті) яких податковцями були головним чином українці, зчинили опір й відмовились прийняти „кваліфікованого" вчителя. Навіть більше цього, в околиці Веґревілю податковці, на знак протесту, збудували приватну школу напроти публічної школи і найняли туди для навчання своїх дітей звільненого вчителя, який міг учити також українську мову.

Про сьогоднішній стан навчання української мови на заході Канади розповідає детально стаття П. Саварина, п. з. „Українська мова в провінційних школах Алберти". Лише сумаричним зіставленням треба відзначити, що в цій провінції підготовлено й видано кілька підручників для навчання української мови в публічних школах, де минулого року вивчало цю мову 2235 середньошкільників і студентів.

(Закінчення на стор. 3-ій)

„Західньоканадський Збірник", (уп.) Яр Славутич, В-во К НТШ, Осередок на Західню Канаду, Едмонтон, 1973 р., стор. 206.

А. ШТЕФАН

Монс. АВГУСТИН ВОЛОШИН

У 100-РІЧЧЯ НАРОДИН БАТЬКА КАРПАТО-УКРАЇНСЬКОГО ВІДРОДЖЕННЯ.

4

Отець Августин Волошин написав 42 книжки, переважно підручники для народних, середніх і високих шкіл. Його по-мадярськи написаний підручник Gyakorlati Kisorosz (Ruthen) nyelvtan — Практична малоруська граматика, Ужгород, 1907, нагороджено премією мадярської Академії Наук в Будапешті. Зараз по Першій світовій війні написав він буквар „Азбука" і підручники аритметики і фізики для нижчих середніх шкіл. Для навчання в учительських семінаріях приготовив підручники „Педагогічна Психологія" й „Педагогіка й Дидактика" в 1920 р., „Коротка Історія Педагогіки" в 1921 р., „Логіка" в 1935 р., а в 1936 р. перепрацював повищі праці давнішого періоду й написав також „Методику". Як професор, а згодом декан і ректор Українського Вільного Університету в Празі в часі Другої світової війни написав він підручники університетського рівня п. н. „Педагогічна Дидактика" та „Педагогічна Методика" і двотомову „Педагогічна Хрестоматія".

З наукових і політичних праць А. Волошина треба згадати: „Що хоче угро-руський народ", Ужгород, 1918; „О письменнім язиці Підкарпатської Руси", 1921; „Дві політичні розмови", 1923; „Спомини", 1923, перевидано у Філядельфії 1959; „Пам'яти Духновича", 1923; „Релігійна ситуація в Підкарпатській Русі", Записки Празької Конвенції про Східні Студії, Оломоуц, 1930; чеською мовою: „Гр.Кат. Церква в Підкарпатській Русі" в Хмеларж, Кліма, Нечас: „Підкарпатська Русь", Орбіс, Прага, 1923; „Початки Народного Пробудження на Підкарпатській Русі" в И. Затлоукал: ,Підкарпатська Русь', Братислава, 1936; англійською мовою: „Карпатська Русь (Рутенія)" в „Славонік Рев'ю", Лондон, вол. 13, 1935. Крім того в „Місяцословах" написав біографії Евгенія Фенцика (1844-1903) та Івана Сильвая (1838-1904).

Щоб в молоді збудити любов до читання і через те любов до рідної мови, Волошин писав і видавав популярні книжечки: „Робінзон", „Сорок Казок", „Ілько - Яцько", „Празники", „Наш страшний Ворог", „Розговір о векслях" і інші, та повість „Фабіола", яка була дуже популярна в Закарпатті і тому Волошин переробив її на драму, яку з успіхом виставляли в Карпатській Україні і в Празі. Під псевдонімом Андрій Верховинський Волошин написав 1931 р. драму „Марійка Верховинка", — найкращу дотеперішню карпатоукраїнську драму. Є в ній драматичний конфлікт, дія осіб розкриває їхні характеристичні риси, розмови їхні живі й цікаві, та легко можна її виставити на сільській сцені. „Марійка Верховинка" з успіхом була виставлена в Карпатській Україні і в Празі. Моралізуюча драма А. Волошина „Без Бога ні до порога" (1936), була кілька разів виставлена в Ужгороді і в читальнях „Просвіти". В Празі, Волошин написав п'єсу „Князь Лаборець" і драму ,Син Срібної Землі, Юрій Довжа", але гітлерівська цензура не дозволила на їхню публікацію. Його оповідання з верховинського життя „У Плаю", переклади творців св. Августина „Божий Город", та „Исповідання", мабуть були знищені Ґестапом, коли воно арештувало д-ра Ст. Росоху і запечатало його видавництво. Але д-р Росоха вспів опублікувати „Молитовник св. Иосифа", що А. Волошин написав у Празі. Кілька поезій А. Волошина були опубліковані в „Науці" під псевдонімом „Іванович", з них „Рідне Село" опубліковано в „Читанці" о. И. Ганулі, 2 вид., „Просвіта" стор. 67,Мекіз Порт, Па., 1935.

У відродженні Карпатської України визначну ролю відіграла журналістична праця Волошина. Якраз по висвяченні Волошина на священика почала виходити „Наука", тижневик писаний доволі чистою народною мовою. Волошин відразу зачав писати статті до „Науки" і від 1903 до 1918 рр. перебрав її редакцію та видавав її переважно власним коштом. „Наука" не тільки своєю мовою була щиронародна, але також під соціяльним аспектом мала велике значення. Вона клала велику вагу на основування кооператив, читалень, антиалькогольних гуртків, домагалася для селянства землі і публікувала хліборобсько-господарські статті. В рр. 1920-38 „Наука" виходила п.н. „Свобода" як тижневик, а від 1. 7. 1938 р. до 16 березня 1939 р. стала першим українським щоденником, писаним фонетикою в Карпатській Україні. Крім „Свободи" від 1922-го року Волошин видавав популярно - рілігійний місячник „Благовістник".

А. Волошин брав ще участь як співосновник або як співпрацівник в часописах: „Русин" - тижневик 1920-1921 „Русин" — щоденник 1923 р., писаний етимологічно; етнографічний та історичний місячник „Підкарпатська Русь" 1923-1938; „Науковий Збірник Просвіти" в Ужгороді, 14 томів; місячник „Кооператива" 1921-1924 рр.; „Учительський Голос" 1929-1939; тижневик „Українське Слово", 1932-1938 рр.

— □ —

У другій половині XIX сторіччя в часі 1865-1895 певного роду обороною проти мадяризації було „Общество св. Василія Великого" (О. св. В. В.), яке було засноване р. 1864 Олександром Духновичем (1803-1865) при підтримці єпископів Василя Поповича (1796-1864рр.) в Ужгороді та Иосифа Гаганця (1793-1875) в Пряшеві. Завданням О. св. В. В. було працювати над освітою народу та й тим самим боронити церковні та національні традиції перед мадяризацією. Першим головою був безкомпромісовий русофіл Іван Раковський (1822-1888), парох в Ізі, свояк Адольфа Добрянського (1817-1901). Цей останній був першим почесним головою О. св. В. В., секретарем був ужгородський каноніk Іван Мондок (1824-1886). Общество видавало белетристичні видання і підручники, тижневики „Світ" (1867-71), „Новий Світ" (1871-72), „Карпат" (1873-1886) та місячник „Учитель" (1867-68). Від половини 1870-их рр. Общество почало занепадати, але в кінці XIX сторіччя група молодих священиків: Василь Гаджеґа (1864-1938), Петро Гебей (1864-1931), Августин Волошин намагалися оживити діяльність на народній основі. Але від 1900 р. мадярський уряд зачав гостро слідити за діяльністю Общества, головно тому, що воно закупило друкарню. Мадяризаторська преса безпощадно атакувала друкарню і часопис „Науку" і писала, що „під Карпатами, близько львівського митрополита, небезпечна є руська культура". Інж. Євген Бачинський, який довше жив у Росії, але 1874 вернувся до дому, 1901 року був у Будапешті і випадково довідався, що мадярський міністер шкільництва барон Дюла Власіч (1852-1930, міністер 1895-1903) плянує розв'язати „Общество", — відразу повернув до Ужгороду і повідомив про це пароха в Цегольні тит. каноніка Иосифа Саксуна. Ще цього ж дня кан. Саксун призвав до себе А. Волошина і повідомив його про наміри Власіча. Порадившися з о. Петром Гебеєм та з єпископом Юлійом Фірцаком, А. Волошин запропонував, що треба добровільно розв'язати „Общество" і майно його передати торговельному товариству. Бо в Мадярщині на культурні товариства не було закону і тому уряд міг з ними робити, що хотів. Але на торговельне товариство був торговельний закон й уряд міг діяти лише в рямках закону.

Раку 1902 засновано в Ужгороді акційне т-во „Уніо" і передано йому майно розв'язаного членами „Общества св. Василія Великого". Книгарня і друкарня „Уніо" проіснувала аж до листопада 1938 р.

(Продовження буде)

КАНАДСЬКІ УКРАЇНЦІ

(Закінчення зі стор. 2-ої)

Вклад українців у культурне й наукове життя Канади також поважний. У Збірнику говорять про це широкі статті: „Західня Канада в українській літературі" В. Жили (де розглядається твори місцевих письменників, присвячені канадській Україні. Там „Сини землі" Іллі Киріяка й „Завойовники прерій" Яра Славутича стоять у центрі аналізи); „Україніка в Осередку Етнічних Студій при Калгарському Університеті" О. Малицького; „Нові напрями в металюрґійній технології" В. Кунди (де підсумовується значні здобутки канадсько-українських інженерів у галузі металюрґійної технології); „Бібліографії наукових праць" таких членів К НТШ: Валер'яна Ревуцького (37 + позицій), Яра Славутича (91 + 114 позицій), Володимира Жили (31 позиція), Олександра Малецького (16 позицій), та Петра Саварина (24 позиції).

„Західньоканадський збірник" — це перша солідна реґіональна праця, присвячена святкуванням ювілею НТШ. Хай вона буде взірцевим прикладом всіх інших праць зв'язаних зі святкуваннями 100-ліття НТШ.

У 1973 р. на вулицях Києва постраждали 122 дітей

Київ. — „Лише за 9 місяців 1973 року на київських вулицях стали жертвами дорожніх пригод 122 дітей. 10 із них загинули. За кожним трагічним випадком криється безтурботність, або байдужість дорослих", — обвинуватила батьків і матерів „Радянська освіта" з 13 лютого ц. р. „Першу свою шкільну осінь провів у лікарні з переламами лівої ноги Миколка Князів. Валя Федько, четвертоклясниця з 110-ої школи м. Києва, переходячи вулицю, не стежила за транспортом і опинилася під колесами автомашини, зі струсом мозку"... Авторка нарису А. Світла, ляйтенант міліції, домагається, щоб у всіх школах дітей знайомили з правилами вуличного руху.

КОМІТЕТ В ОБОРОНІ РАДЯНСЬКИХ ПОЛІТИЧНИХ В'ЯЗНІВ

влаштовує Вечір

„СИТУАЦІЯ В УКРАЇНІ Й ОБОРОНА УКРАЇНСЬКИХ В'ЯЗНІВ"

неділя 7-го квітня 1974 р., Український Народний Дім, Ірвінґтон, Н. Дж. о год. 3-ій по пол.

Доповідачі:

Богдан Витвицький
Роман Купчинський

Північний Бруклин вшанував Шевченка

Об'єднаний Комітет Українських Організацій в Північному Бруклині влаштував в неділю 17-го березня ц.р. в залі Українського Народного Дому Шевченківське Свято, на програму якого склався концерт та вистава „Невольник" — Т. Шевченка - М. Кропивницького.

В концертовій частині церковний хор виконав американський і український гимни та пізніше відспівав „Дніпро реве" — Д. Січинського і Кантату в честь Шевченка — А. Вахнянина. Хором диригував Лев Рейнарович. Реферат про Т. Шевченка виголосила Марія Рейнарович. Поему „Чиґирин" деклямувала учениця А. Квасній. Вона віддеклямувала ще й Шевченка „Гомоніла Україна". Маестро Лев Рейнарович відспівав сольо „Думи мої", муз. Є. Козака, „Учітеся, брати мої", муз. М. Фоменка та „Зоре моя вечірная" муз. І. Орлів.

У другій частині виставлено першу дію у двох відслонах „Невольник" Т. Шевченка - М. Кропивницького. Виконавці: Коваль — Лев Рейнарович, Ярина — оперова співачка Тамара Лихолай, Степан — драм. артист Михайло Яблонський. При Фортепіяні — проф. Тарас Левицький.

Численно зібрана публіка щиро оплескувала всі точки концерту, а виставою „Невольник" присутні були так захоплені, що не хотіли залишати залі, і чекали на дальші яви.

Відбувся Окружний З'їзд Відділів СУА

Ірвінґтон. — В неділю, 10 березня, відбувся тут Окружний З'їзд СУА округи Ню Джерзі, в якому взяло участь 64 делеґатки і гостей. У заступстві хворої голови СУА п. Л. Бурачинської, прибула М. Савчак, секретарка Головної Управи. Збори відкрила голова округи Н. Бігун молитвою. Повставанням з місць і однохвилинною мовчанкою присутні вшанували пам'ять померлих членок і містоголову О. Грабовенську. До президії вибрано Марію Химинець, Лідію Гладку, Мирославу Стахів і 2 секретарки: Дарію Гузар і Наталію Павлишин. Вибрано комісії: Верефікаційну і Резолюційну. Голова Номінаційної комісії І. Кіндрачук запропонувала вибір нової Управи в такому складі: Н. Бігун — голова, М. Герус — перша містогол., Ф. Стек — 2-а містоголова, О. Цар і Є. Мартинець — секретарки, О. Муссаковська — скарбник, Д. Гузар — організ. референтка, Н. Павлишин — культ.-освітна рефер., О. Площанська і Лужняк — імпрезові справи, Омеляна Цяпка — мистецька реф., К. Бук — виховна рефер., О. Цар — пресова, М. Хитра — суспільна опіка, К. Смородська і О. Ставнича — зв'язкові рефер. і М. Гарматій — господарська референтка. До Контрольної комісії були вибрані: О. Салук, І. Кіндрачук, І. Левицька, М. Химинець і К. Кузьма. Управу вибрано одноголосно. У підсумках стверджено, що праця Відділів СУА проходить згідно з плянами Головної Управи, а саме: організовання нових Відділів, опіка над світличками, Суспіль.-опіка в краю і у вільному світі, культ.-освітні імпрези, зв'язки з американськими організаціями, ведення постійних кампаній за приєднанням нових передплатниць та здобуття грошей на запасний фонд журналу „Наше Життя". Рішено 19-го травня 1974 р. влаштувати 30-літній ювілей існування журналу. На закінчення з'їзду відчитано ряд ухвал які присутні прийняли одноголосно. Новообрана голова Округи, Н. Бігун подякувала в імені нової управи за вибір і довіря.

Ольга Цар
пресова референтка

Іван МАНИЛО-ДНІПРЯК

СПОЛУЧЕНІ ШТАТИ УКРАЇНИ

У журналі „ВОЛОСОЖАР" чч. 9, 11, 12, 1969, ми дещо писали про майбутні Сполучені Штати України. Українці хотіли б, очевидячки, трохи більше знати про цю справу... Тож пишемо ще кілька слів.

Після третьої світової війни (звичайно, не останньої), яка таки неминуча, великий український народ та Сполучені Штати Америки таки вимушені будуть створити могутні й незалежні Сполучені Штати України, в склад яких увійдуть такі Штати:

1. Київська Україна (разом з Курщиною й Вороніжчиною);
2. Волинсько-Поліська Україна;
3. Галицька Україна;
4. Карпатська Україна;
5. Буковинська Україна;
6. Басарабська Україна;
7. Новгородщина;
8. Кримська Україна;
9. Дінщина;
10. Кубанська Україна (Кубанщина й Чорноморщина);
11. Терщина (Терщина й Ставропілля);
12. Сіра Україна;
13. Зелена Україна;
14. Заокеанська Україна...

Новгородщина, як відомо, довгий час була провінцією Київської Руси і урядували там наші українські князі... У вільних і незалежних СШУ житимуть всі в згоді й мирі, навіть українські росіяни будуть людьми зватись...

СПОЛУЧЕНІ ШТАТИ УКРАЇНИ — оригінальна ідея і ми — українці живі, мертві й ненароджені, як писав ШЕВЧЕНКО, ще діждемося свого Вашингтона з новим і праведним законом!!

(З книги „МЕЧ СВЯТОСЛАВА")

НОВІ КНИЖКИ

„МЕЧ СВЯТОСЛАВА"

Вийшла друком нова книга Івана Манила-Дніпряка „Меч Святослава" (Літературні твори. Зорявість... Кипень... Загибель Росії й Китаю... Сполучені Штати України і приєднання Сибіру до Аляски — до США, як наслідок 3-ої світової війни). Книга викликала найкращі відгуки й рецензії! Вид-тво „Волосожар", 1973. Ціна 2 доляри. Замовлення та гроші (можна готівкою в конверті) висилайте на адресу:

Mr. I. Manylo, Cumberland Rd. Millville, N.J. 08332, USA
(Передрук дозволений)

Український Літературно Мистецький Клюб
Ню Йорк 149-2

З Літературно-Мистецького Клюбу в Ню Йорку повідомляють, що в приміщенні цього ж Клюбу, у п'ятницю 5-го квітня ц. р. о год. 7.30 вечора, доповідатиме редактор Михайло Кучер на тему: „Сьогоднішнє і майбутнє". В доповіді — обговорення книги відомого британського історика Арнольда Тойнбі. Після доповіді — дискусія і гутірка за часм.

Шевченківські Роковини у Вашингтоні

Цього року столична українська громада відзначила роковини Великого Пророка України трьома імпрезами. Вашингтонський Відділ УВАН відбув Наукову Шевченківську конференцію, на якій головну доповідь прочитав проф. Петро Одарченко. У неділю, 10 березня під проводом місцевого Відділу УККА представники українських церков та громадських і молодечих організацій склали вінки біля пам'ятника Тараса Шевченка у Вашингтоні. Після прочитання молитов настоятелями обох українських церков, сказав слово про Великого Сина України настоятель Свято - Андріївської православної церкви о. Петро Будний. Свято біля пам'ятника закінчилося спільним відспіванням Заповіту. У неділю, 17 березня відбувся Шевченківський концерт у виконанні Ансамблю Українського музичного інституту з Філядельфії, під проводом диригента проф. Юрія Оранського.

Шевченківський концерт, присвячений 160-тій річниці з дня народження Кобзаря і десятій річниці відкриття пам'ятника у столиці вільного світу, відкрив вступним словом д-р Олесь Ломацький, голова Об'єднання Українців Вашинґтону, яке й спонзорувало цей концерт. Велика концертова заля Монтґомері Блаір Гайскул вже не раз наповнювалася звуками української пісні, але цього разу вперше в ній пролунали пісні й мелодії на слова Шевченка, композиції наших визначних творців музики М. Лисенка, Стеценка, Степового, Фоменка та інших.

Вісімдесят учасників цього концерту: оркестра, дитячий і дівочий хори, солістка Н. Оранська, акомпаніятор Г. Саґата - Поритко, концертмайстер Б. Миґасюк та диригент проф. Ю. Оранський, вперше виступали перед слухачами українського Вашинґтону. Це вперше після відкриття пам'ятника Шевченка десять років тому столична громада вітала в себе таку чисельну мистецьку групу. І не тільки щиро вітала, але й нагородила виконавців бурхливими оплесками за їх чудовий концерт.

Слухаючи виконання, зокрема дитячого хору УМІ з Філядельфії, насуваються думки про наші дитячі й молодечі хори на Україні, кращі дитячі хори в західніх країнах, зокрема відомий на цілий світ хлоп'ячий віденський хор. Звичайно, всі ті хори мали не лише кращі умови для навчання, але вони мали і мають за собою державу, а значить всі потрібні матеріяльні можливості, чого не можна сказати про цілий ансамбль УМІ з Філядельфії. І тому саме існування цієї мистецької одиниці можна назвати чудом, а працю її керівників подиву гідною.

Не беремося тут робити фахової оцінки окремих точок чи цілого концерту. Це справа фахівців - музикологів. Але сміло можна ствердити, що ансамбль високо здисциплінований, співаки й музиканти реагують на кожний рух диригента, певно йдуть за його бажанням. Особливо це помітно було у виконанні всього ансамблю Гайдамаків (інтродукція до другої картини і хор з четвертої картини). І хори, дитячий та дівочий, і оркестра звучали як цілість дуже добре, диригент проф. Ю. Оранський певно вів свій мистецький ансамбль по широкому морю Стеценкового твору.

Слухаючи спів і гру наших дітей і молоді, мимоволі насувається думка:

Так, вони вчаться в чужих школах, але свого не забувають і глибоко шанують культуру своїх батьків, свого народу. Шевченко й для них став Пророком, як він був для їх дідів і прадідів.

Іван Дубровський

В Асторії відбулися...

(Закінчення зі стор. 1-ої)

кілька студентів із семінарії св. Василія.

Дуже прихильно поставився до цієї справи парох церкви Чесного Хреста в Асторії, о. Висарійон Андрейчук, ЧСВВ, який кілька неділь перед баданням заповідав про це на Богослуженнях. Українське Лікарське Товариство Північної Америки виявило велике зацікавлення цим дослідом і призначило 2,500 долярів на покриття коштів, зв'язаних із закупом матеріялів тощо. Д-р Драган повідомив, що плянують взяти прібки крови від приблизно 1,800 українців в різних містах ЗСА. В квітні будуть брати прібки крови в українській католицькій парафії св. Юра в Ню Йорку, а в травні в парафії св. Івана Хрестителя в Нюарку, Н. Джерзі. Одночасно з прібками крови лікарі безкоштовно бадають тиск крови.

Замість квітів на могилу нашої Незабутньої Товаришки Шкільної Лавки

Ліди з Годованців-Гавриляк

на Фонд Українських Студій в Гарварді зложили 145.00 долярів:

ОЛЯ ДУТКЕВИЧ-СМАЛЬ
ІВАННА ФЕРЕНЦЕВИЧ-ГОРЧИНСЬКА
ОКСАНА ТАРНАВСЬКА-ЛЕНЕЦЬ
МАРІЙКА ТЕРШАКОВЕЦЬ
ЕВА ІВАНИЦЬКА-ЛУЖНЯК
ЛІДА ЯЦКІВ-ОРИШКЕВИЧ
ЛІДА ДЕРЕШ-КОЗАК
РОМАН ГАРАСИМОВИЧ

Замість квітів на свіжу могилу

бл. п. АННИ ЛУЧАНКО

складаю пожертву 25.00 долярів на фонд „Церква в Потребі".

Родині Покійної Анни висловлюю наше глибоке співчуття.

МИРОН ЛУЧАНКО з Родиною — дальший свояк — односельчанин

В СОРОКОВИЙ ДЕНЬ СМЕРТИ мого Найдорожчого і Незабутнього МУЖА

сл. п.

Мгра ІВАНА МОСЕВИЧА

будуть відслужені

СЛУЖБИ БОЖІ

в Ню Йорку, в церкві св. Юра

8-го квітня 1974, о год. 8:30 ранку

в РИМІ, ПРУДЕНТОПОЛІС, Бразилія й у ЛЬВОВІ.

Рідню, Приятелів і Знайомих просять про молитви —

вдова — ЛЮБА
Родина в Америці, Канаді й Україні

Замість квітів на могилу Незабутнього Брата

д-ра Богдана Олесницького

складаю скромну пожертву 100.00 долярів на Пластовий Дім у Нюарку, Н. Дж.

ОСТАП ОЛЕСНИЦЬКИЙ з дружиною СЛАВОЮ

На Пластовий Дім у Нюарку склали пожертви замість квітів на могилу

сл. п. д-ра Богдана Олесницького

теж такі особи:

Володимир СОКОЛОВСЬКИЙ	$100.00
Наталка й мгр Мирон ВОЗНЯК	50.00
Олександра й д-р Микола КОВАЛЬСЬКІ	50.00
Юлія й Володимир БЕЗСОНІВ	20.00
Єлисавета ВІЛЕЦЬКА	20.00
Олена БРИЛИНСЬКА	10.00
Ріта та Рей ОБЕРЛЯЙТНЕР	20.00
Ольга й Михайло БОДЛАК	10.00
Ірена КЛЮЧНИК	10.00
Інж. Мирон ШАРКО	10.00
Ярослав ШАРКО	10.00

Банкове конто Пластового Дому: "Selfreliance", 734 Sanford Avenue, Newark, N.J. 07106, ч. 1614.

В пам'ять Високодостойного

д-ра Богдана Олесницького

що в час воєнного лихоліття, так багато доброго зробив для нас — складаємо 40.00 долярів на НТШ в Ню Йорку, на закуплення оригінальних творів Тараса Григоровича Шевченка.

Родини: КОКОЛЬСЬКІ, МУСІЙЧУК, ЯРЕМКО

Замість квітів на свіжу могилу Дорогого і Незабутнього

бл. п. д-ра Богдана Олесницького

на Фонд Верховного Архиєпископа 40.00 долярів жертвували:

ОМЕЛІЯ І МИХАЙЛО ЦЯПКИ
ЛІДІЯ І ОРЕСТ ЦЯПКИ
УЛЯНА І БОРИС ГЛИНСЬКІ

Вельмишановній Родині Покійного висловлюємо наші найщиріші співчуття.

Замість квітів на свіжу могилу

св. п. д-ра Богдана Олесницького

зложили 50.00 долярів на Фонд Оборони Українських Політичних В'язнів в СССР

ІРИНА І СТЕПАН ІЛЬНИЦЬКІ

Вельмишановній Родині Покійного складаємо наші найщиріші співчуття.

В світлу пам'ять нашого Найдорожчого та Незаступимого Брата, Шваґра і Стрийка

св. п. д-ра Богдана Олесницького

зложили 100.00 долярів на Фонд Катедри Українознавства в Гарварді

ЮРІЙ, ЛЮЦИНА, ОЛЕСЬ і АНЕТКА ОЛЕСНИЦЬКІ

Замість квітів на свіжу могилу Дорогого і Незабутнього

св. п. д-ра Богдана Олесницького

на Стипендійний Фонд УЛТПА ім. проф. д-ра М. Панчишина 20.00 долярів жертвує

МИХАЙЛИНА МОСОРА

ПОДЯКА

З Волі Всевишнього відійшла від нас у Вічність в дні 17-го березня 1974 року в Йонкерсі, Н. Й., наша Найдорожча МАМА, ДОНЯ, СЕСТРА І ТЕТА

бл. п. СТЕФАНІЯ ГУБІЦЬКА з дому МИЦАК

залишивши нас в тяжкому смутку.

В днях тяжкого горя і смутку ми зазнали багато співчуття та щирости від Приятелів Покійної Стефи і нашої Родини, то ж цією дорогою хочемо скласти щиру подяку.

В першій мірі наша сердечна подяка приятелеві родини Губіцьких о. д-рові Б. Сютикові за відвідини Покійної Стефи в дома і в шпиталі, в часі тяжкої недуги.

Наша сердечна подяка отцям парохії в Йонкерсі о. Білецькому і о. Федишу за відправлення похоронних Богослужб. На руки д-ра Сохана, як диригента хору при церкві св. Михаїла в Йонкерсі складаємо щиру подяку, за таке зворушливе відспівання Панахиди.

Панові Копчинському з Ню Йорку, сердечна подяка від нас усіх за таке сердечне останнє прощальне слово по Панахиді в похоронному заведенні.

Високоповажаним докторам, д-рові Кіналеві і д-рові Сохановi складаємо сердечну подяку за безплатну лікарську опіку і допомогу Покійній Стефі в дома і в шпиталі.

Ми неймовірно вдячні нашій Українській Громаді з Йонкерсу, Ню Йорку і околиці за таку численну участь в Панахиді по Покійній Стефі.

Сердечне спасибі СУМА в Йонкерсі за присилання квітів до похоронного заведення.

Ми щиро вдячні всім Приятелям Покійної, які відвідували Покійну в часі тяжкої недуги та несли слова потіхи і розради в дома і в шпиталі.

Рівнож наша щира подяка п. Микитинові і ВП. Паням з ОЖ-ОЧСУ, які причинилися до так гарного приготування поминальної трапези в Українськім Народнім Домі в Йонкерсі.

Щира наша подяка похоронному заведенню П. Ковальчика за солідне та дбайливе переведення похорону.

Ми вдячні Усім за все добро, за жертвенні Служби Божі, за моральну і таку жертвенну матеріяльну допомогу Доням Покійної Стефи, нехай Всевишній винагородить Вам Усім щедрими ласками та добром.

Вдячні з глибини душі:

доні: ХРИСТЯ і ОЛЕНКА
і СЕСТРИ з Родинами

ПАНЕЛЬ

НА ТЕМУ

„За спільну дію української еміґрації в допомогу нескореній Україні"

— відбудеться —

в суботу, 6-го квітня 1974 р., о годині 6:30 вечора в Українському Народному Домі в Ірвінґтоні, Н. Дж.

Виступають: А. БЕДРИЙ — ООЧСУ, Я. ГАЙВАС — ОДВУ, І. КАРАШКА — Гетьманська Організація, І. КЕДРИН-РУДНИЦЬКИЙ — Т-во Сприяння УНР.

Модератор — інж. М. СЕМАНИШИН

- Просимо всіх взяти участь в обговоренні найважливішої проблеми нашого життя.
- Після виступу панелістів будуть ЗАПИТИ і ДИСКУСІЯ.

В СОРОКОВИЙ ДЕНЬ СМЕРТИ нашого Дорогого і Незабутнього МУЖА, БАТЬКА, СИНА і БРАТА

бл. п.

ІНЖ. ЛАВРА ВЕРЕМЧУКА

будуть відправлені

ПОМИНАЛЬНІ БОГОСЛУЖБИ

в НЕДІЛЮ, 7-го КВІТНЯ 1974 року, по Службі Божій, в церкві СВ. ВОЛОДИМИРА у ГАРТФОРДІ, Конн.;
в П'ЯТНИЦЮ, 12-го КВІТНЯ 1974 року, о год. 9-ій рано, в Церкві-Пам'ятнику СВ. АНДРІЯ у БАВНД БРУКУ, Н. Дж.
в П'ЯТНИЦЮ, 12-го КВІТНЯ 1974 року, о год. 9-ій рано, в церкві СВ. МИХАЇЛА у ВУНСАКЕТ, Р. Ай.

Просимо в ці дні згадати Покійного в своїх молитвах.

ДРУЖИНА, СИНИ, МАТИ, СЕСТРА і БРАТИ

НОВІ КНИЖКИ

В. Трембіцький: Український гимн та інші патріотичні пісні. Ню Йорк-Рим 1973. „Записки ЧСВВ" серія II, секція I. том XXVII. Видання оо. Василіян Рим, Італія.

Це вперше появилася більша праця про наш національний гимн „Ще не вмерла Україна", в якій то праці проф. д-р Володимир Трембіцький подає історіє постання гимну та етапів його розвитку. В першому розділі — „Старо-українські церковні мотиви", автор висловлює думку, що в давній Русі-Україні ролю державного чи національного гимну сповняли пісні релігійного змісту як тропарі, кондаки, псалми, канти і подібні пісні, подаючи в поясненнях їхні походження. У другому розділі — „Доба лихоліття", автор пише, що кличем тогочасного українського громадянства було: „за церкву, за народ", бо це був час релігійної боротьби за українську душу, а виявлявся цей клич в епіграмах тодішним провідником народу та піснях як „Весели ж се, ти русине, тва слава нигде не згине". В козацько-лицарській добі гимновими піснями були маршові пісні з військовою тематикою як „Гей не дивуйтесь добрії люди" та подібні. В дальших розділах автор подає тексти пісень, що сповняли вже ролю справжного гимну, як Ю.Добриловського „Дай же, Боже, добрий час", І. Гушалевича „Де єсть руська отчина" і його ж „Мир вам, браття", що довший час був гимном галицьких українців, та переходить до розгляду постання теперішного гимну „Ще не вмерла Україна", подаючи докладні дані про авторів: тексту П. Чубинського і музики М. Вербицького. Подає також текст гимну і переклад на англійську мову. Не поминув автор і пісень, що заступали і заступають гимн, як „Не пора" І. Франка, „Воже великий єдиний" Ол. Кониського і „Заповіт" Т. Шевченка. У дальших розділах пише автор про гимн кубанського козачого війська та гимн „американських українців" — „Далека ти, а близька нам, кохана вітчино" (слова В. Щурати, музика С. Людкевича). Працю доповнюють нотні приклади гимну і деяких гимнових пісень. При кінці подані слова 57-ох національних і державних гимнів европейських народів, важніша література та резюме праці в англійській мові.

У вступному слові згадує В. Трембіцький про сучасний „державний гимн" УССР „Живи Україно, прекрасна і сильна, в радянськім союзі ти щастя найшла" і називає цей гимн „піснею без слів", бо його виконують у більшості без слів, як інструментальний твір.

В. Трембіцький подає, що гимн „Ще не вмерла" був визнаний українською владою як державний гимн і його виконували в часі приняття послів чужих держав та в часі відвідин гетьманом П. Скоропадським німецького кайзера Вільгельма в Німеччині, німецькою оркестрою. Нема лише згадки у книжці чи наш гимн був урядово оприлюднений друком. Мабуть не був, і тому не відомо в якій музичній обробці його виконувано, бо в деяких виданнях є малі розбіжності в мелодії гимну, головно в останньому такті першої частини і передостанньому кінцевому такті. Справою розшифрування докладної мелодії гимну повинні зайнятися наші молоді музикознавці і так доповнити цінну працю д-ра В. Трембіцького.

О. З.

ВІДІЙШЛИ ВІД НАС

АННА ЛАВРІВ — членка УНСоюзу, Відд. ч. 281, Т-ва Тараса Шевченка в Байоні. Померла 3-го лютого 1974 на 80-ому році життя. Покійна народ. в 1893 р. в Бібрці в Зах. Україні, і стала членкою УНС в 1932 р. Полишила в смутку чоловіка Яцка, 3 дочки: Марію, Галину і Наталію та невістку Анну, 11 внуків, 3 правнуків і сестру Ксеню Драданчук. Похорон відбувся 6-го лютого 1974.
Вічна Їй Пам'ять!
Секретар Відділу

ВОЛОДИМИР КІЛЯР — член УНСоюзу, Відд. ч. 457, Т-ва Культура в Ню Йорку. Помер 17-го січня 1974 р. Покійний народ. в 1904 в Малахівцях пов. Тернопіль, Україна, і став членом УНС в 1960-61 р. Полишив у смутку дружину Галю і синів Александра і Романа і невістку Татяну. Похорон відбувся 21-го січня 74 р. на цвинтар Ґате оф Гавен.
Вічна Йому Пам'ять!
Надія Литвиненко

ВОЛОДИМИР ГУРЯНСЬКИЙ — член УНСоюзу, Відд. ч. 316, Т-ва Укр. Нар. Дім в Рочестері. Помер 9-го лютого 1974 р. на 76-ому році життя. Покійний народ. в 1897 р. в Липиці долішній пов. Рогатин і став членом УНС в 1916 р. Полишив у смутку дружину Марію, дочки, сина, внуків і далеку родину. Похорон відбувся 14-го лютого 1974 р. на цвинтарі Holy Sepulchre в Рочестер, Н. Й.
Вічна Йому Пам'ять!
Секретар Відділу

ГАРИ ГЛУГОВСКИЙ — член УНСоюзу, Відд. ч. 76, Т-ва св. Ів. Хрестителя в Нюарку, Н.Дж. Помер в Іст Орендж, Н.Дж. на 45-ому році життя. Покійний народ. в 1929 р. в Нюарк, Н.Дж. і став членом УНСоюзу в 1947 р. Полишив у смутку дружину Фріду і доньку. Похорон відбувся на цвинтар Святого Хреста в Арлінґтон, Н.Дж.
Вічна Йому Пам'ять!
Мирослав Демчук

ТЕОДОР БАРАБАН — член УНСоюзу, Відд. ч. 158, Т-ва Б. Хмельницького в Брукліні. Помер 22-го вересня 1973 р. на 51-ому році життя. Покійний народ. в 1923 р. в Гаях, пов. Львів, Україна, і став членом УНСоюзу в 1956 році. Полишив у смутку дружину Марію і дальшу родину з приятелями. Похорон відбувся 27-го вересня 1973 р. на цвинтар св. Андрея в Бавнд Бруку, Н.Дж.
Вічна Йому Пам'ять!
О. Саноцький - секр.

Др. В. БАНДУРА — член УНСоюзу, Відд. ч. 488, Т-ва ім. Є. Коновальця. Помер 2. лютого 1974 р. на 49-ому році життя. Покійний народився в 1923 р. і став членом УНС в 1962 р. Полишив у смутку жінку Джанет і троє дітей, стареньку маму та близчу і дальшу родину. Похорон відбувся на цвинтар Вікторія Лавн в St. Catharines, Ont.
Вічна Йому Пам'ять!
Секретар Відділу

ХРИСТИНА СЕМУС — членка УНСоюзу, Відд. ч. 70, Т-ва Укр. Поступовий Клюб, Джерзи Сіті. Померла на 76 році життя. Покійна народ. в 1897 р. і стала членкою УНС в 1926 році. Полишила чоловіка Василя, дочку замужну і 2 внуки, сина жонатого і 2 внуки. Похорон відбувся 14 лютого на цвинтар св. Хреста в Н. Арлінгтон.
Вічна Їй Пам'ять!
Михайло Жук - секр.

ІГОР НЕСТОР ЧАЙКОВСЬКИЙ — член УНСоюзу, Відд. ч. 94, Т-ва Маркіяна Шашкевича в Детройті. Помер 3-го лютого 1974 на 62-ому році життя. Покійний народ. в 1911 р. в Бережниці, і став членом УНСоюзу в 1958 році. Полишив у смутку Кузина Корнель Сеник, приятелів і знайомих. Похорон відбувся 7-го лютого 1974 р. на цвинтарі МТ ОЛІВЕТ в Детройті.
Вічна Йому Пам'ять!
Секретар Відділу

РОЗАЛІЯ САВЧУК — членка УНСоюзу, Відд. ч. 204, Т-ва ім. А. Гончаренка в Ню Йорку. Померла 19-го червня 1973 р. на 56-ому році життя. Покійна народ. в 1917 р. в Ґарфілльд Н.Дж. і стала членкою УНС в 1937 році. Полишила в смутку мужа Пилипа і дальшу родину. Похорон відбувся 22-го червня 1973 р. на цвинтар в Пінелиан, Н.Й.
Вічна Їй Пам'ять!
Василь Палідвор

МИРОН СТЕЦЕВ — член УНСоюзу, Відд. ч. 423, Т-ва в Чикаго. Помер 19-го січня 74 на 74-ому році життя. Покійний народився в 1900 р. в Літині, пов. Дрогобич, Галичина, і став членом УНСоюзу в 1963 році. Полишив у смутку кузина Юліяна Малецького з родиною. Похорон відбувся 23-го січня на цвинтар св. о. Миколая в Чикаго.
Вічна Йому Пам'ять!
В. Буртняк - секр.

ЮЛІЯН ДУХНИЧ — член УНСоюзу, Відд. ч. 14, Т-ва Чорноморська Січ в Нюарку. Помер 15-го лютого 74 р. на 66-ому році життя. Покійний народ. 1908 р. в Цісна, Україна і став членом УНСоюзу в 1957 р. Полишив у смутку дружину Ольгу, синів Ігоря і Богдана, сестру з чоловіком і синами в Детройті, брата з синами в Україні, близчу і дальшу родину в Україні, Америці і Канаді. Похорон відбувся на цвинтар Голівуд, Юніон, Н. Дж.
Вічна Йому Пам'ять!
Секретар Відділу

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ УНСОЮЗУ!

Різне

ТАРЗАН, Ч. 7090 Тарзан шукає допомогу

Біднята... Чим більше він бореться за своє життя, тим глибше застрягає в болоті!

...Мушу діяти швидко! Ти йому допоможеш тим, що вилізеш на ліану?

Треба вибрати кілька міцних ліан!